

КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЕСТРАДИ ТА ДЖАЗУ

СИЛАБУС

ГАРМОНІЯ У ДЖАЗІ ТА ІМПРОВІЗАЦІЯ

Освітній рівень	I освітньо-професійний	Курс	2,3
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестри	3,4,5,6
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	10
Спеціальність	O25 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	160
Освітньо-професійна програма	Сольне інструментальне та вокальне виконавство	Лекції	64
		Семінари	8
		Практичні	88
		Індивідуальні	—————
		Самостійна робота	200
		Семестровий контроль	Іспит 4,5,6 Залік 3

.

Інформація про викладача	
ПІБ, посада	Давидов Сергій Петрович, доцент кафедри, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Davydov.pdf
e-mail	davydovjazz@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Гармонія у джазі та імпровізація» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачів вищої освіти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Гармонія у джазі та імпровізація», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання результатів навчання.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Гармонія у джазі та імпровізація» є комплексна підготовка професійних джазових музикантів на основі розвитку та вдосконалення творчого мислення в контексті виховання у студентів професійно орієнтованого та системно адаптованого підходу до осмислення та використання виразних і формоутворювальних можливостей гармонії спільно з набуттям навичок джазової імпровізаторської майстерності, що є безпосередньою платформою для реалізації власних художніх концепцій у джазовій імпровізаційній творчості, а також для педагогічної діяльності в різних ланках системи професійної музичної освіти.

Згідно з вимогами освітньо-професійної/освітньо-наукової програми здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- різноманітні принципи структурної будови акордів і способи їх знакової фіксації за буквено-цифровою системою, прийнятою в джазовій музиці;
- взаємозв'язок акордів і ладових структур;
- ладофункціональні та сонорні властивості акордів;
- способи формування аранжованих ускладнених акордів терцових структур;
- тісне, змішане й широке розташування тонів акордів;
- основні методи з'єднання аранжованих акордів;
- заміни акордів із функціональної і сонорної відповідності;
- ладофункціональні фактори нормативного руху акордів;
- ускладнення й переосмислення гармонійних послідовностей;
- поліакорди, поліладовість, поліфункціональність; акорди нетерцової будови, квартакорди, акорди змішаної будови, акорди ненормативної заданої будови;
- співставлення ладової модальності і функціональної гармонії;
- методи вільної (фонічної) гармонізації (нефункціональна гармонія, гармонічна сонорність);
- основні типи фактурної організації музичного тексту;

- техніку формування та з'єднання блокакордів;
- вплив жанрово-стильових аспектів на принципи гармонізації та фактурутворення;
- методи професійно-творчої художньо-обґрунтованої розшифровки буквено-цифрової схеми запису гармонії джазових тем;
- сучасні течії в джазовій музиці та їх вплив на гармонізацію і форму в цілому;
- особливості існування та тенденції розвитку імпровізаційної творчості в історичному ракурсі;
- основні принципи, методи, засоби та прийоми формування імпровізаційного музичного тексту в аспекті джазово-орієнтованого музикування;
- диференціацію специфіки фактурно-тематичної організації імпровізаційного музичного мовлення в різних жанрах та стильових напрямках джазової творчості;
- основні тенденції формування музичного тексту в сучасній імпровізаційній творчості;
- термінологію, що склалася в академічному мистецтвознавстві та в джазології;
- зміст і сенс передових методик виховання професійних джазових музикантів.

Уміти:

- уміти аналізувати гармонічний зміст і форму початкової теми джазового твору;
- швидко і професійно створювати експромтом належні акордові структури за буквено-цифровим записом гармонічної послідовності початкової теми джазового твору;
- професійно з'єднувати структури аранжованих акордів;
- професійно орієнтуватися в специфічних особливостях гармонізації джазових творів різних жанрів і стильових напрямків;
- створювати самостійні оригінальні творчі інтерпретації інтонаційного тексту джазових (та неджазових) тем із власними імпровізаційними варіаціями;
- оперувати знаннями з фахових та професійно-орієнтованих дисциплін та всіма навичками, накопиченими за роки навчання;
- творчо володіти основами джазового імпровізаційного мистецтва, наповнювати свої імпровізації художньо-образним змістом;
- швидко і професійно створювати музичний текст імпровізації за буквено-цифровим записом гармонічної послідовності джазових тем;
- створювати самостійні оригінальні творчі інтерпретації початкового тематичного матеріалу із власними оригінальними імпровізаціями на їх гармонічні схеми;

- професійно орієнтуватися в специфічних особливостях джазових творів різних жанрів і стильових напрямків;
- якщо дозволяє творча схильність, створювати композиторським шляхом власні авторські п'єси з джазовою лексикою, або власні авторські теми з джазовими імпровізаційними варіаціями на ці теми.
- аранжувати джазові твори для джазового ансамблю.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких компетентностей, зокрема:

Інтегральна компетентність:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання (ПРН):**

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, уміння перекладати музичні твори для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору).

ПРН11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській/менеджерській/лекторській/звукорежисерській практичній діяльності.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН16. Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем

Перший рік навчання:

Тема 1. Характеристика різноманітних типів структурної будови акордів.

Тема 2. Класифікація акордів терцового надбудовного структурного типу і способи їх знакової фіксації за літеро-цифровою системою, прийнятою в джазовій музиці.

Тема 3. Безпосередній взаємозв'язок та взаємовплив акордів і ладових структур. Діатонічні ладові системи.

- Тема 4.** Тональність як функціональна ладова система з належністю до мажорного або мінорного нахилу.
- Тема 5.** Хроматичні та симетричні лади і звукоряди. Пентатоніка.
- Тема 6.** Альтерації тонів акордів терцової структури надбудовного типу.
- Тема 7.** Аранжування основних видів і обертань великих (з 9, 11, 13 тонами) акордів терцового надбудовного типу структури. Найбільш стандартизовані форми викладу обернень акорду.
- Тема 8.** Тісне, змішане та широке розташування тонів акордів.
- Тема 9.** Ладофункціональні та фонічні властивості акордів.
Ладофункціональні фактори нормативного руху акордів.
- Тема 10.** Гармонічні звороти (II-V-I) як відображення функціональній послідовності (D-S-T) і як стандартизований спосіб гармонічного розвитку в контексті тональних відхилень і модуляцій.
- Тема 11.** Принципи та прийоми послідовного з'єднання аранжованих акордів.
- Тема 12.** Імпровізаційна творчість в історичному ракурсі.
- Тема 13.** Теоретичні аспекти джазової імпровізації.
- Тема 14.** Поняття музичного твору в джазі.
- Тема 15.** Варіаційна форма як традиційний спосіб імпровізаторського музикування у джазовому мистецтві. Типові принципи формоутворення стандартних джазових початкових тем.
- Тема 16.** Теми джазових стандартів й евергрінів як типовий матеріал початкових тем для створення імпровізацій.
- Тема 17.** Гармонічна послідовність як імпульс та основа для формування імпровізації. Закономірності інтонаційного тяжіння в автентичних та плагальних гармонічних зворотах.
- Тема 18.** Переосмислення нестійких тонів лада в стійкі у контексті панування в музично художньої системі джазу великих акордів терцової структури надбудовного типу та гармонічних співзвуч квартової будови.
- Тема 19.** Принципи та прийоми формування морфологічних музично-інтонаційних одиниць (мотивів, фраз, ходів, пасажів) мелодичної лінії імпровізації.
- Тема 20.** Особливості розвитку мелодичної лінії імпровізації в контексті взаємозв'язку з гармонічною прогресією.
- Тема 21.** Інтонаційний зміст мелодії початкової теми як музичний матеріал для мотивної розробки в контексті імпровізаторської творчості.
- Тема 22.** Метроритмічні особливості формування джазової імпровізації .
- Тема 23.** Специфіка виконавського інтонування в джазі. Особливості звуковидобування та звуковедення, штрихова артикуляція та акцентування як засоби музичної виразності імпровізації в джазі.
- Тема 24.** Поняття свінгу.
- Тема 25.** Блюз як жанрова форма (лад, гармонія, архітектоніка форми початкової теми).
- Тема 26.** Типові особливості музично-інтонаційного мовлення в блюзі.

Другий рік навчання:

- Тема 27.** Ускладнення й переосмислення гармонічних послідовностей початкових тем в аспекті джазово-орієнтованого музикування.
- Тема 28.** Заміни акордів за функціональною відповідністю.
- Тема 29.** Заміни акордів за фонічною відповідністю.
- Тема 30.** Акорди квартового принципу структуризації. Акорди змішаного (кварто-терцового) типу структуризації («So What» cords).
- Тема 31.** Акорди заданої структуризації.
- Тема 32.** Техніка блокакордів.
- Тема 33.** Поліакорди. Поліладовість. Поліфункціональність.
- Тема 34** Об'єднання мажору та мінору. Однойменні, паралельні та однотерцеві мажорно-мінорні функціональні ладові системи.
- Тема 35.** Особливості функціонування музичних складів. Типи фактурної організації музичного тексту. Вплив жанрово-стильових аспектів на принципи і прийоми фактурної організації джазових музичних творів.
- Тема 36.** Особливості формування імпровізаційного мовлення в різних жанрах та стильових напрямках джазової музики. Фактурно-тематичні ідіоми в джазі як ознаки жанрів та стилів.
- Тема 37.** Ладова модальність і гармонія.
- Тема 38.** Особливості формування імпровізаційного мовлення в контексті ладової модальності.
- Тема 39.** Вільна гармонізація. Нефункціональна гармонія. Гармонічна сонорність.
- Тема 40.** Художня логіка імпровізаційного мислення.
- Тема 41.** Сучасні течії в джазовій музиці та їх вплив на формування музичних творів.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, практичні/індивідуальні заняття та самостійна робота, есе, презентація

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger тощо.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	
82–89	B	Добре	
75–81	C		

64–74	D	задовільно	зараховано
60–63	E	задовільно	зараховано
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

90–100–А– відмінно. Здобувач вищої освіти повністю виконує всі завдання навчальної дисципліни відповідно до програмних вимог. Швидко і якісно створює (і виконавським, і письмовим методами) гармонічні прогресії: 1) на основі грамотного формування акордових структур, які закодовано в літеро-цифрових символах; 2) за допомогою використання професійно обумовленої логіки голосоведення при послідовному з'єднанні аранжованих акордів. Творчо й переконливо інтерпретує логіку гармонічного розвитку, використовує власні оригінальні версії гармонічних трансформацій та гармонічних замінів, має чітко виражений професійний підхід до гармонізації. Художня інтуїція здобувача вищої освіти базується на правильному розумінні жанрово-стильових особливостей джазового мистецтва та загально-музичних принципів музичного формоутворення, що досить яскраво проявляється в реалізації власних оригінальних варіантів процесуального розвитку гармонічної прогресії. Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень загального музичного розвитку, творчу ініціативу, розвинуте гармонічне музичне мислення, виявляє власні яскраві творчі якості. Показує невинне зростання творчого мислення в контексті засвоєння професійної логіки гармонічного розвитку, що зрештою проектується на процес імпровізаційного музикування як з художньої, так і з технологічної точки зору. Здобувач професійно й переконливо створює власні сольні імпровізаційні варіації, має чітко виражений творчий підхід до музикування. Художньо-образний потенціал творчого процесу базується на правильному відчутті жанрово-стильових особливостей та закономірностей фактуро- і формоутворення, що досить яскраво відображається в логіці інтонаційного розвитку імпровізаційних хорусів. У цьому процесі здобувач проявляє творчу ініціативу, добре налагоджений комплекс музичного мислення джазового музиканта-імпровізатора, багатство арсеналу віртуозної інструментальної (вокальної) майстерності; демонструє власні яскраві артистичні якості; показує невинне зростання професійного художнього мислення джазового імпровізатора. Ставлення до занять дуже відповідальне і творчо зацікавлене.

82–89–В– добре. Здобувач вищої освіти виконує всі завдання навчальної дисципліни відповідно до програмних вимог. У цілому грамотно формує (і

виконавським, і письмовим методами) гармонічні прогресії на основі вибудовування та послідовного з'єднання акордових структур, які закодовано в літеро-цифрових символах, проте не досить мобільно і швидко, а також без опори на виконання додаткових творчих завдань. Іноді допускається незначних помилок з огляду розшифрування літеро-цифрових символів, або (за наявністю грамотного розшифрування акордових структур) має деякі недоліки в контексті дотримання логіки голосоведення при з'єднанні аранжованих акордів. Володіє принципами та прийомами гармонічної трансформації та гармонічних заміни, але не досить яскраво проявляє творчу ініціативу в цьому аспекті. Творче музичне мислення в контексті опанування навичками гармонізації поступово розвивається, але не на самому високому художньо-технологічному рівні. Здобувач показує певне зростання професійного творчого мислення джазового імпровізатора; володіє необхідним арсеналом навичок експромтного музикування; показує правильне розуміння жанрово-стильових критеріїв джазової творчості; демонструє в цілому грамотну звукову реалізацію імпровізаційних хорусів, але при цьому не пропонує яскравих творчих концепцій, не дуже переконливо володіє віртуозними прийомами розгортання імпровізаційних висловлювань, а також має деякі недоліки в плані техніки формування музичного тексту імпровізаційних хорусів. Тобто – майстерність джазового імпровізатора поступово розвивається, але не на найвищому художньо-технологічному рівні. Проте здобувач вищої освіти відповідально ставиться до навчання, намагається виправляти свої недоліки.

75–81–С–добре. Здобувач вищої освіти виконує завдання навчальної дисципліни відповідно до програмних вимог. Намагається грамотно формувати (і виконавським, і письмовим методами) гармонічні прогресії на основі вибудовування та послідовного з'єднання акордових структур, які закодовано в літеро-цифрових символах, проте робить це повільно й не ставить собі особливих творчих завдань. При цьому припускається помилок і з огляду розшифрування літеро-цифрових символів, і в контексті дотримання логіки голосоведення при з'єднанні аранжованих акордів. Слабо і непереконливо володіє основними принципами та прийомами гармонічної трансформації та гармонічних заміни. Не демонструє творчої ініціативи в цьому аспекті. Творче музичне мислення в контексті оволодіння навичками гармонізації поступово розвивається, але не на високому художньо-технологічному рівні. Демонструє не досить зрілу (із професійної точки зору) звукову реалізацію імпровізаційних хорусів. Має певний набір навичок експромтного музикування, але при цьому не завжди показує правильне розуміння жанрово-стильових критеріїв джазової творчості, не виявляє необхідних творчих якостей, слабо володіє віртуозними прийомами розгортання імпровізаційних висловлювань і припускається технічних помилок при в формуванні музичного тексту імпровізаційних хорусів, що проявляється в контексті логічного співвідношення ладових структур та гармонії і в ритмічній організації інтонування. Майстерність джазового імпровізатора розвивається, але дуже повільно і не показово. Проте здобувач

вищої освіти намагається ставитись відповідально до навчання й підвищувати свій рівень майстерності.

64–74–D– задовільно. Здобувач вищої освіти виконує завдання навчальної дисципліни посередньо, недостатньо якісно. Показує низький рівень володіння професійними навичками формування (і виконавським, і письмовим методами) гармонічних прогресій на основі вибудовування та послідовного з'єднання акордових структур, які закодовано в літеро-цифрових символах. Процес звукової реалізації гармонічної послідовності містить недоліки і помилки як з огляду розшифрування літеро-цифрових символів, так і в контексті дотримання логіки голосоведення при з'єднанні аранжованих акордів. Слабо й непереконливо володіє основними принципами та прийомами гармонічної трансформації та гармонічних замінів. Демонструє обмеженість творчого мислення в контексті гармонічного розвитку музичного твору. Не володіє переконливими творчими здібностями та професійними навичками музиканта-імпрровізатора. Завдання художньо-технологічного розвитку імпрровізаційних хорусів вирішує на низькому рівні. В аспекті формування тексту імпрровізації не виявляє точного розуміння жанрово-стильових особливостей джазового мистецтва, показує низький рівень володіння віртуозними прийомами вирішення питань розгортання імпрровізаційних висловлювань. Має значну кількість різноманітних технічних помилок у формуванні музичного тексту імпрровізаційних хорусів. Демонструє мало позитивних змін щодо розвитку імпрровізаторської майстерності. Ставлення до занять не відповідальне. Проте здобувач вищої освіти має певний потенціал для підвищення росту професійних якостей.

60–63–E– задовільно. Здобувач вищої освіти виконує завдання навчальної дисципліни на низькому рівні. Демонструє слабкі музичні здібності та значну обмеженість творчого мислення. Дуже погано розуміє питання художнього розвитку гармонічного змісту музичного твору. Показує дуже низький рівень володіння професійними навичками формування (і виконавським, і письмовим методами) гармонічних прогресій на основі вибудовування та послідовного з'єднання акордових структур, які закодовано в літеро-цифрових символах. Спостерігаються грубі помилки як з огляду розшифровки літеро-цифрових символів, так і в контексті дотримання логіки голосоведення при з'єднанні аранжованих акордів. Дуже погано володіє основними принципами та прийомами гармонічної трансформації та гармонічних замінів. Демонструє значну обмеженість музичного мислення в контексті розуміння виразних і формоутворювальних можливостей гармонії. Не показує позитивних змін щодо розвитку імпрровізаторської майстерності. Демонструє слабкі музичні здібності та значну обмеженість у сфері творчого мислення. Не виявляє розуміння жанрово-стильових критеріїв джазової творчості; показує низький рівень володіння професійними навичками джазового музиканта-імпрровізатора, у цьому контексті зовсім не використовує віртуозні прийоми розгортання імпрровізаційних висловлювань. Спостерігаються численні грубі помилки художньо-технологічної організації музичного тексту імпрровізацій. Не

демонструє позитивних змін щодо розвитку імпровізаторської та імпровізаторсько-виконавської майстерності. Ставлення до занять не відповідальне. Проте здобувач вищої освіти має деякий потенціал для підвищення росту професійних якостей.

35–59–FX– незадовільно

(з можливістю повторного

складання). Здобувач вищої освіти дуже погано виконує завдання навчальної дисципліни або зовсім не виконує. Під час іспиту спостерігаються численні грубі помилки як з огляду розшифровки літеро-цифрових символів, так і в контексті дотримання логіки голосоведення при з'єднанні аранжованих акордів, що спотворює художню логіку гармонізацій джазових творів. Демонструє відсутність володіння професійними навичками формування (і виконавським, і письмовим методами) гармонічних прогресій на основі вибудовування та послідовного з'єднання акордових структур, які закодовано в літеро-цифрових символах; примітивне гармонічне мислення; відсутність розуміння виразних і формоутворювальних функцій гармонії та логіки гармонічного формоутворення. Не показує зацікавленість в підвищенні свого творчого потенціалу. Професійний підхід до гармонізації музичних тем і навички джазового імпровізатора практично не розвиваються. Якщо процес виконання власних імпровізацій і відбувається, то не відповідає професійним нормам і реалізується не повністю – через безліч зупинок та помилок. У цьому контексті спостерігаються численні грубі помилки як у художньому (у тому числі і в жанрово-стильовому), так і в технічному плані, які руйнують художньо-естетичний зміст музикування та логіку його інтонаційного розвитку. У цілому здобувач вищої освіти показує відсутність володіння професійними навичками джазового імпровізатора й імпровізаторсько-виконавськими засобами музичного інтонування. Виявляє низький рівень зацікавленості в підвищенні свого творчого потенціалу й відсутність професійного підходу до набуття навичок джазового імпровізатора.

Проте здобувач вищої освіти може претендувати на повторне складання іспиту, якщо він (вона) має деякий музично-творчий потенціал для підняття рівня імпровізаторських навичок до відповідності критерію «задовільно», а наявність факту відсутності професіоналізму в процесі творчого екзамену відбулася у зв'язку з поганим психічним або психофізичним станом під час іспиту.

0–34–F– незадовільно

(з обов'язковим повторним

вивченням дисципліни). Здобувач вищої освіти не виконує завдання навчальної дисципліни. Під час іспиту практично не відбувається процес формування (і виконавським, і письмовим методами) гармонічних прогресій на основі вибудовування та послідовного з'єднання акордових структур, які закодовано в літеро-цифрових символах, оскільки здобувач вищої освіти не володіє даними професійними навичками гармонізації. У гіпотетичному випадку реалізації побудови і з'єднання акордових структур в контексті

гармонізації тематичного тексту спостерігається велика кількість грубих помилок як з огляду розшифровки літеро-цифрових символів, так і в контексті дотримання логіки голосоведення при з'єднанні аранжованих акордів, що повністю спотворює сенс і художню логіку професійної гармонізації джазових творів. У цьому аспекті здобувач вищої освіти демонструє повну відсутність розуміння виразних і формоутворювальних функцій гармонії та логіки гармонічного формоутворення. Процес формування імпровізації або не відбувається, або, якщо і реалізується, то не відповідає професійним вимогам тому, що здобувач вищої освіти демонструє повну відсутність володіння творчими навичками джазового імпровізатора й імпровізаторсько-виконавськими засобами музичного інтонування. Під час виконання спостерігається відсутність розуміння жанрово-стильових критеріїв та численні грубі технічні помилки, які повністю руйнують художньо-естетичний зміст та спотворюють сенс і логіку професійної джазової творчості. Демонструються суттєві порушення принципів і прийомів формоутворення в контексті організації музичного тексту імпровізацій, при цьому використовуються примітивні способи виконавського інтонування. Протягом навчання здобувач вищої освіти недбало ставиться до занять, не піклується про набуття професійних якостей, не бажає працювати над набуттям та розвитком імпровізаторської майстерності. Протягом навчання безвідповідально ставиться до занять, не піклується про придбання професійних якостей, не бажає працювати над вдосконаленням своїх творчих можливостей.

У контексті диференціації оцінювальних критеріїв необхідно враховувати рівень творчої обдарованості кожного здобувача вищої освіти, ступень розвитку музичного мислення і здібностей втілення художнього змісту, масштаб імпровізаторського потенціалу. Значимими є також артистичні якості здобувача.

При оцінюванні знань обов'язково треба враховувати індивідуальні можливості кожного здобувача вищої освіти, особисті творчі успіхи, зацікавленість процесом навчання, результативність його творчої діяльності за даний навчальний період, якість самостійної роботи.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендовані джерела:

1. Горват І., Вассербергер І. Основи джазової інтерпретації / пер. із словац. Л. Лірниченко. Київ : Муз. Україна, 1980. 120 с.
2. Давидов С. П. Фактурна організація джазового твору (на матеріалі фортепіанного мистецтва): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. Харків, 2015. 20 с.
3. Коверза О. Становлення джазового мистецтва як феномену музичної культури 20-30-х рр. ХХ століття в Україні // Актуальні питання гуманітарних наук. 2015. Вип. 14. С. 87–93.
4. Лігус В. О., Лігус О. М. Шляхи розвитку вітчизняної джазології // Молодий вчений. 2013. №1(53). С. 660–663.
5. Смаглий Г. А., Маловик Л. В. Основи теорії музики : підручник. 2-ге вид., допов. і перероб. Харків : ФАКТ, 2001. 384 с.
6. Шип С. В. Музична форма від звуку до стилю : навч. посібник. Київ : Заповіт, 1998. 368 с.
7. Berendt J. –E. The Jazz Books : From Regtime to Fusion and Beyond. Paperback, 6tn, 1992. 541 p.
8. Berliner P. Thinking in Jazz: The Infinite Art of Improvization. Chicago : Univ. of Chicago Press, 1994. 904 p. (Chicago Studies in Ethnomusicology).
9. Berry W. Structural Functions in Music. New York : Dover publ., Inc., 1987. 447 p.
10. Block S. Pitch Class Transformation in Free Jazz // Music Theory Spectrum. 1990. Vol. 12, no. 2. P. 181–202.
11. Bushell G. Jazz from the Beginning. Michigan : The Univ. of Michigan Press, 1988. 198 p.
12. Coker J. Improvising Jazz. New Jersey : Prentice-Hall, 1964. 115 p.
13. Coker J., Casale J., Campbell G., Greene J. Patterns for Jazz : Third Ed. Print. in U.S.A. : Studio Publ. Recordings, 1970. 178 p., Notes.
14. Davydov Serhii, Tutchenko Mykola, Zavistovskyi Oleg, Khrolenko Maryna, Hurkova Tetiana. Latest Trends in Distance Education. International Journal of Computer Science and Network Security. Vol. 22. Issue 6. 2022. P. 513–522.
15. Dance S. The World of Earl Hines. New York : Da Capo Press, 1983. 324 p.
16. Gridley M. Concise Guide to Jazz. 4th ed. New York : Prentice Hall, Inc., 2003. 262 p.
17. Gridley M. C. Jazz Styles: History and Analysis. 5th ed. New York : Prentice-Hall, 1993. XXII, 442 p.
18. Hall E. T. Improvisation as an Acquired. Multileveled Process // Ethnomusicology. 1992. № 36. P. 223–235.
19. Hodson R. Interaction, Improvisation, and Interplay in Jazz. New York : Routledge, 2007. 193 p.

20. Kuzmich J., Bach Jr. L. Instrumental Jazz Instruction : Techniques for Developing a Successful School Jazz Program. Los Angeles : Alfred Publ. Co. Inc., 1989. 263 p., Notes.
21. Levine M. Jazz Theory Book. Petaluma : Sher Music Company, 1995. 522 p.
22. Levine M. The Jazz Piano Book. Petaluma, CA : Sher Music, 1989. 307 p.
23. Mehegan J. Jazz Improvisation. Tonal and Rhythmic Principles. New-York : Guptill Publ., 1960. 200 p., Notes.
24. Nelson O. Patterns for Improvisation. Print. in U.S.A. : Nelson Music Company, 1966. 58 p.
25. Ulanov B. A History of Jazz in America. USA : Ulan Press, 2012. 406 p.

інтернет-ресурси

Бібліотека ХНУМ ім. І.П. Котляревського. Електронний каталог
<https://numlib.kh.ua/elcat>